

RESUMÉ

SROVNÁVÁNÍ NESROVNATELNÉHO?

Antisemitismus v Rakousku a na Slovensku mezi světovými válkami

Miloslav Szabó

V projevu proneseném roku 2021 u příležitosti udělení ceny Collegia Carolina za odbornou esej shrnuje autor svůj dlouholetý výzkum dějin antisemitismu ve střední Evropě. Na úvod nastiňuje výzkumný přístup populistického antisemitismu, který sám vyvinul. Pomocí tohoto přístupu je možné analyticky postihnout snahy zaměřené na distancování se od politického „rasového antisemitismu“ při současném trvání na správnosti „židovské otázky“. Tyto snahy se objevily kolem roku 1900 v okolí politického katolicismu a nedominantních národních hnutí v habsburské monarchii. Autor nejprve sleduje tyto strategie „lepšího antisemitismu“ na příkladu slovenského národního hnutí v době rakousko-uherského dualismu. V návaznosti na to pak rozšiřuje perspektivu o komparativní pohled a zabývá se katolicko-konfesionálně formovanou antisemitskou radikalizací v Rakousku a na Slovensku v meziválečném období. Přitom je patrná aporie národně-katolického sebepojetí a snah o distancovaný postoj, které podkopával genuinně antiemancipační charakter antisemitské sémantiky a praxe.